

ПЕРЕДУМОВИ РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ МЕНЕДЖМЕНТУ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ

В умовах жорсткої конкуренції та насичення ринку сфери послуг міжнародними та національними підприємствами різних організаційно-правових форм та форматів надання послуг, коли споживачі послуг мають можливість відрізнити товари та послуги масового споживання лише за ціновою категорією, основним завданням управління підприємством сфери послуг стає впровадження заходів щодо диференціації товарів та послуг не тільки за комерційним, тобто ціновим, фактором, а й за соціальним фактором.

Українські реалії ринкової економіки сьогодні свідчать про те, що держава не в змозі виконувати своїх обов'язків щодо соціального захисту населення в повній мірі. Погіршення соціально-економічних умов в країні відобразилось на демографічній ситуації. За період з 1990 року чисельність населення України скоротилась на 11%. Природне скорочення чисельності населення за цей період збільшилось більше ніж в 10 разів і в 2010 році склало – 5,7 особи на 1000 населення. При цьому рівень смертності в Україні складає 16,3 померлих на 1000 населення, що в 1,8 рази вище, ніж у Західній Європі. Кількість родин без дітей збільшилась на 11,5%; також збільшилась на 17,8% кількість родин з однією дитиною, а кількість родин з двома та трьома дітьми зменшилась на 25,7% та 33,3% відповідно, що очевидно відобразиться на кількості працездатного населення країни в майбутньому.

В Україні протягом останніх десяти років спостерігається тенденція зростання обсягів оплати праці, проте темпи її підвищення щороку знижуються, а в 2010 р. темп росту заробітної плати впав до 90,8%, що обумовлено скороченням обсягів виробництва та відповідно оплаченого та відпрацьованого робочого часу. Протягом останніх двох років спостерігається зростання заборгованості із виплати заробітної плати: у 2009 році цей показник у порівнянні з 2008 роком становив 77,8%, у 2010 році – 23,9%.

Фінансово-економічна криза, що розпочалася наприкінці 2008 року, призвела до загострення ситуації на ринку праці у 2009 році. Однією з найбільш серйозних проблем є скорочення обсягів зайнятості та зростання безробіття населення. За даними вибірових обстежень населення з питань економічної активності середньомісячна кількість економічно активного населення віком 15-70 років у 2009 р., порівняно з 2008 р., зменшилась на 1,1% і становила 22,2 млн. осіб, з яких 20,2 млн. осіб або 91,2% були зайняті економічною діяльністю, а решта 2,0 млн. осіб – відповідно до методології Міжнародної організації праці (МОП) класифікувалися як безробітні. Кількість економічно активного населення працездатного віку за цей період зменшилась на 1,7% та становила відповідно 20,3 млн. осіб або 91,7% від зазначеної категорії населення віком 15-70 років. Скорочення у січні–вересні 2009р. порівняно з аналогічним періодом 2008 р. реальних наявних доходів населення вплинуло на зміни у структурі сукупних витрат. Найбільш вагомою статтею (52%) сукупних витрат домогосподарств продовжували залишатися витрати на харчування (включаючи харчування поза домом). Порівняно з 9 місяцями 2008р. частка цих витрат збільшилась на 2%. На купівлю непродовольчих товарів та оплату послуг домогосподарства направляли третину усіх витрат, що на 0,9% менше, ніж у січні–вересні 2008р. Частка неспоживчих сукупних витрат зменшилась на 2% і склала 12% усіх витрат домогосподарств, в основному, за рахунок зменшення частки витрат, які спрямовувалися на заощадження.

Проаналізовані вище обмеження щодо розвитку суспільства потребують, в першу чергу, вирішення соціальних аспектів його існування. У зв'язку з тим, що держава не має достатніх коштів та відповідного механізму впливу на вирішення всіх цих проблем, відповідальність за їх виконання лягає на підприємства, що також є представниками даного суспільства та використовують його ресурси (матеріальні, природні, енергетичні, трудові) на виробничі потреби.

Таким чином, можна зробити висновок, що основними передумовами розвитку соціальної відповідальності підприємств сфери послуг в Україні є: дотримання прав та свобод людини через відповідальне та етичне відношення до споживачів товарів та послуг, працівників підприємств, ділових партнерів, членів суспільства; забезпечення споживачів якісними товарами та послугами через дотримання належних умов виробництва, використання небезпечних для здоров'я та життя людини компонентів; сприяння здоровому способу життя членів суспільства через сприяння розвитку культури та спорту; відповідальність перед майбутніми поколіннями за збереження природних ресурсів через бережливе ставлення до оточуючого середовища, фінансування відтворення чи очищення природних ресурсів, використання енерго- та ресурсозберігаючих технологій тощо.

А.В. Левченко, доц. (ХДУХТ, Харків)

О.М. Шарапова, ст. викл. (ХДУХТ, Харків)

ПРОБЛЕМИ І НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ПРАЦІ МЕНЕДЖЕРА

Від правильного розподілу часу так чи інакше залежить рівень реального впливу менеджера на процес виробництва і ефективність його праці. Для цього менеджер відповідного рівня повинен чітко уявляти мету і зміст робіт.